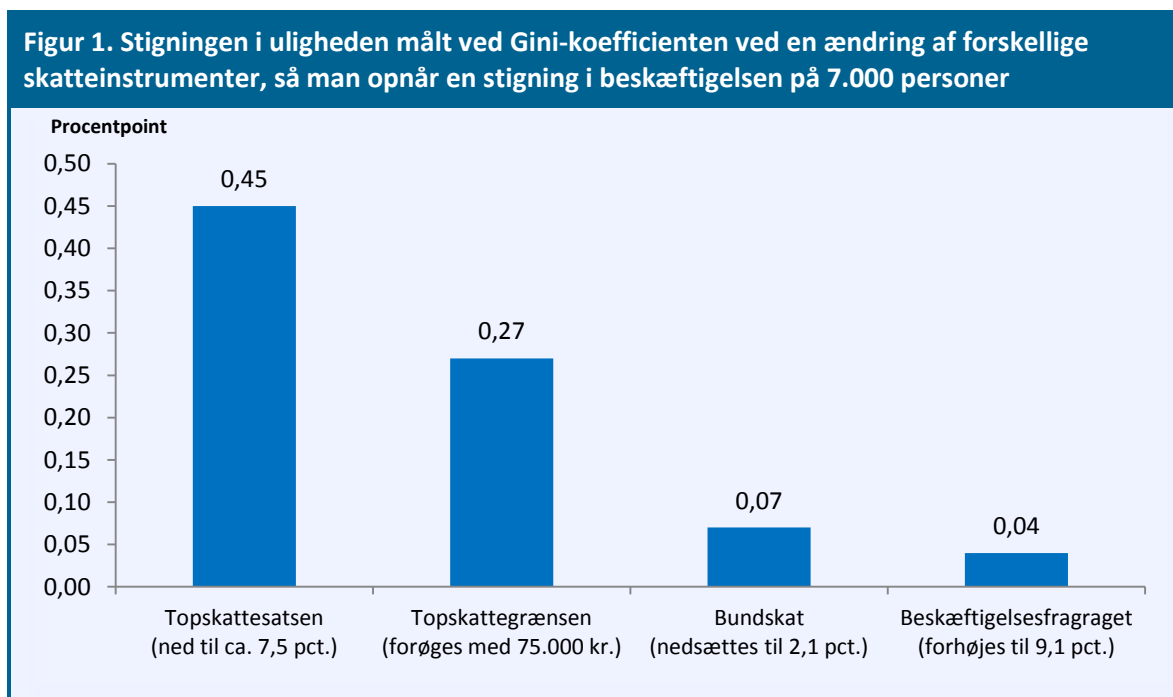

EFFEKTER PÅ GINI-KOEFFICIENT AF FORSKELLIGE SKATTETILTAG

Dette notat omhandler effekter på uligheden af forskellige skattetiltag. Baggrunden er, at regeringen vil gennemføre en skattereform, som bl.a. skal øge arbejdsudbuddet med 7.000 personer samtidig med, at uligheden ikke må øges meget. Af notatet fremgår det, at det generelt er billigere (i form af tabt provenu) at nå 7.000 ekstra i arbejde via lettelser i topskatten end via øget beskæftigelsesfradrag eller lavere bundskat. Omvendt øger lettelser i topskatten også uligheden mere end øget beskæftigelsesfradrag og lavere bundskat. Specifikt findes det, at en halvering af topskattesatsen fra 15 til 7½ pct., som øger arbejdsudbuddet med 7.000 personer, samtidig øger Gini-koefficienten med 0,45 pct. point. Det svarer til ¼ af den stigning i Gini-koefficienten, der fandt sted under såvel Nyrup- (1993-2001)- som Fogh-regeringen (2001-2009). En forøgelse af topskattegrænsen med 75.000 kr. vil øge Gini-koefficienten med 0,27 pct.point. Skal de 7.000 personer nås gennem øget beskæftigelsesfradrag, vil det medføre en stigning i Gini-koefficienten på 0,04 pct. point.

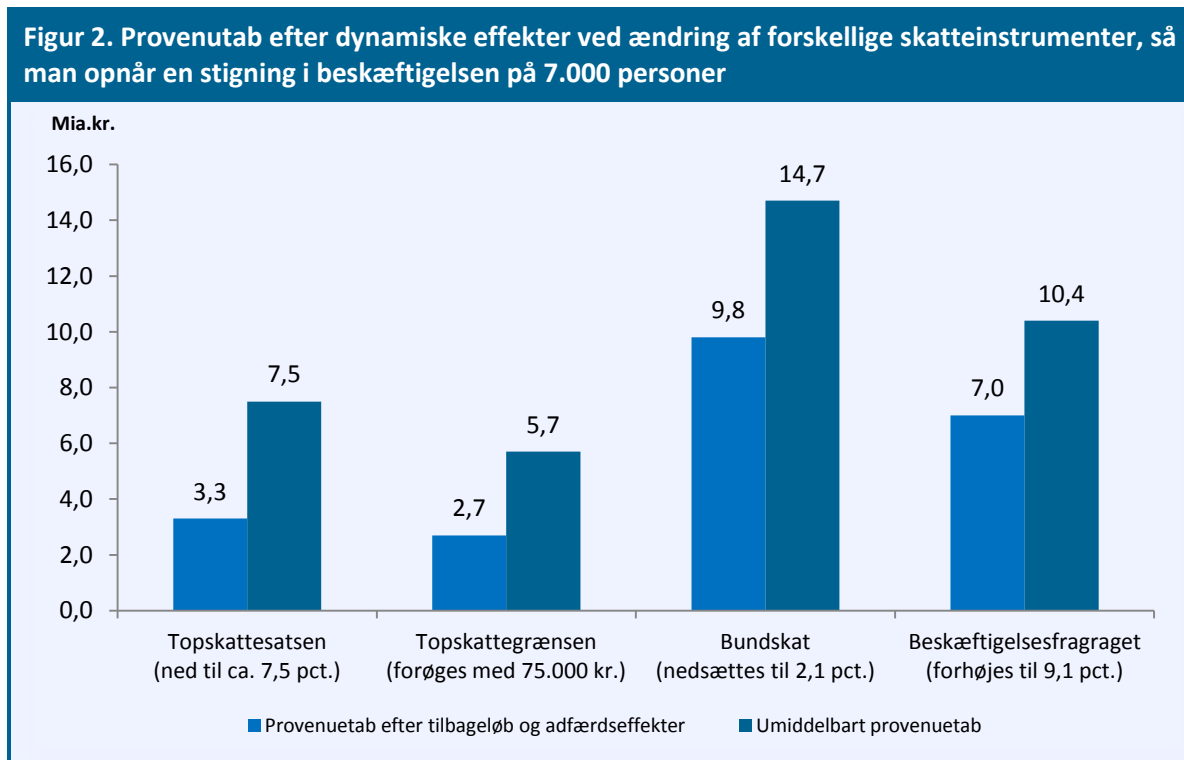
I Thorning-regeringens regeringsgrundlag fremgår det, at der skal gennemføres en skattereform, der øger arbejdsudbuddet med 7.000 personer. Samtidig anføres det, at uligheden ikke må stige for meget. I regeringsgrundlaget fremføres det, at Regeringen vil: "... gennemføre en fuldt finansieret skattereform, som sænker skatten på arbejde markant, og som har en rimelig social balance"¹. Nedenfor angives i figur 1 forskellige skattelettelsers effekt på Gini-koefficienten, som er det typiske mål for uligheden. Alle skattelettelserne estimeres at øge arbejdsudbuddet med 7.000 personer (fordi det bliver mere attraktivt at arbejde flere timer/det bliver mere attraktivt at deltage på arbejdsmarkedet), hvilket er målsætningen i regerings-grundlaget.

Kilde: Skatteministeriet (svar på spørgsmål til Folketingets Skatteudvalg 03.01.2012)

¹ Regeringen: "Et Danmark, der står sammen", oktober 2011

I figur 2 angives provenutabet ved de forskellige skattelettelser, både umiddelbart og efter indregning af adfærdsvirkninger (arbejdsudbuddet øges med 7.000 personer som følge af skattelettelserne) og tilbageløb af afgifter (når der gives en skattelettelse, øges forbruget i forretningerne mv., og det giver et afgiftsprovenu).

Kilde: Skatteministeriet (svar på spørgsmål til Folketingets Skatteudvalg 03.01.2012)

Der er en vis tendens til, at de skattelettelser, der kræver mindst provenutab for at levere 7.000 ekstra i beskæftigelse (lavere topskattesats eller øget topskattegrænse) også øger uligheden relativt mest. Men det er beskedne ændringer i uligheden, der er tale om.

Det skatte-tiltag, der øger uligheden mest er lavere topskattesats. Skal lavere topskattesats levere øget arbejdsindsats svarende til 7.000 personer, kræver det en halvering i topskatten fra 15 til 7½ pct. Det reducerer den øverste marginalsats fra 56 til 49 pct. Det medfører et provenutab på 3,3 mia. kr., når der indregnes skatteindtægter fra det ekstra arbejdsudbud (svarende til ca. 7.000 personer) og de ekstra afgiftsbetalinger, der sker, når skattelettelsen forbruges i forretningerne. En halvering af topskatten øger Gini-koefficienten med 0,45 point. For at sætte dette i perspektiv kan der sammenlignes med stigningen i Gini-koefficienten under Nyrup-regeringen (1993-2001) og Fogh/Løkke-regeringen (2001-2011). I begge regeringsperioder steg uligheden med ca. 2 pct. point². Dvs. en halvering af topskatten øger uligheden ¼ så meget som den uligheds-stigning, der fandt sted under både Nyrup- og Fogh/Løkke-regeringerne.

Provenumæssigt er det umiddelbart lidt ”billigere” at nå en fremgang i arbejdsudbuddet på 7.000 personer gennem højere topskattegrænse. Det kræver en stigning i topskattegrænsen på 75.000 kr. (fra 389.900 kr. til 464.900 kr.) Provenutabet efter adfærd og tilbageløb af afgifter udgør 2,7 mia.kr. Stigningen i Gini-koefficienten udgør 0,27 point. Det skal bemærkes, at effekten på velstanden af stigningen i arbejdsudbuddet på 7.000 personer er større, når man

² Konkurrenceevneredegørelsen september 2011, Økonomi- og Erhvervsministeriet

reducerer topskattesatsen (fra 15 til, 7,5 pct.), end når man øger topskattegrænsen (med 75.000 kr.). Den positive effekt på de offentlige finanser af beskæftigelsesfremgangen på 7.000 personer udgør 2,4 mia. kr. i eksperimentet med satsnedsættelse fra 15 til 7½ pct., mens effekten på de offentlige finanser af forøgelsen af topskattegrænsen udgør 1,6 mia. kr.

I Skatteministeriets beregninger er der ikke taget højde for, at ind- og udvandring af højtuddannede påvirkes af den øverste marginalskat. Dermed undervurderes de positive velstandseffekter af at sænke topskattesatsen i forhold til at øge topskattegrænsen. Forhøjelsen af topskattegrænsen har den ulempe, at den ikke gør det mere attraktivt at arbejde ekstra for de mest produktive borgere (dem der har en indkomst, der er højere end topskattegrænsen).

Det skattetiltag, der øger uligheden mindst, er øget beskæftigelsesfradrag. Til gengæld kræver det et provenutab, der er mere end dobbelt så stort som, hvis man letter i topskatten. Beskæftigelsesfradraget er ikke særlig effektivt til at øge arbejdsudbuddet. Provenutabet efter tilbageløb og adfærd udgør i alt 7 mia. kr., mens stigningen i Gini-koefficienten udgør beskedne 0,04 pct.point. Det skal bemærkes, at Skatteministeriet ikke har indregnet, at øget beskæftigelsesfradrag gør det mindre attraktivt at tage en videregående uddannelse. Et øget beskæftigelsesfradrag øger progressionen i skattesystemet, og det gør det mindre attraktivt at uddanne sig. Dette har negative velstandseffekter, hvilket ikke er indregnet i Skatteministeriets beregninger.

En lettelse i bundskatten har også beskedne effekt på uligheden. Fordi stort set alle skattepligtige betaler bundskat, herunder de 2 millioner danskere, der er på overførselsindkomst. Skal der nås en beskæftigelsesvirkning på 7.000 personer, skal bundskatten lattes med 1½ pct. point. Det øger Gini-koefficienten med 0,07 pct. point. Efter tilbageløb af afgifter og adfærdsvirkning udgør provenutabet 9,8 mia. kr. Det er ca. 3 gange så meget som, hvis man skal nå beskæftigelsesstigningen via ændringer i topskatten.